

re til at handle på rigets vegne i visse mellemfolkelige anliggender, der alene angår Grønland og ikke tillige berører andre dele af riget.

Det forhold, at bemyndigelsen alene vil kunne omfatte anliggender, der vedrører Grønland, må for det første indebære, at bemyndigelsen til at handle på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender skal være afgrænset til de sagsområder, hvor det grønlandske landsstyre har fået overført den lovgivende og administrative kompetence – det vil sige sagsområder, hvor landsstyret selv kan foretage de nødvendige lovændringer og administrative handlinger mv. i forbindelse med indgåelse af internationale aftaler.

For det andet indebærer det anførte, at de internationale aftaler, som det grønlandske landsstyre indgår på rigets vegne, i kraft af den nævnte bemyndigelse alene kan udstrækkes til territorialt at gælde for Grønland.

Som nævnt vil der ikke være tale om en egentlig overladelse af beføjelser til at handle i mellemfolkelige anliggender. Regeringen vil derfor fortsat have udenrigspolitisk kompetence også i de anliggender, der omfattes af en bemyndigelse til det grønlandske landsstyre.

Hensynet til rigsenheden og grundlovens § 19 indebærer endvidere, at Grønlands landsstyre ved udøvelsen af udenrigspolitiske handlinger - der som anført bliver folkeretligt bindende for hele riget - vil være afskåret fra at handle i strid med rigets interesser, herunder rigets generelle udenrigspolitik.

Grønlands landsstyre vil således ikke kunne foretage udenrigspolitiske dispositioner, der er i konflikt med de øvrige rigsdeles interesser - herunder indgå aftaler, der strider mod generelle principper for rigets udenrigspolitik på det pågældende sagsområde.

Med henblik på at sikre overensstemmelsen med rigets generelle udenrigspolitik vil det derfor være en forudsætning for en fuldmagtsordning til Grønlands landsstyre til at handle på rigets vegne i mellemfolkelige anliggender, at der etableres en ordning, som sikrer, at regeringen i fornødent omfang underrettes og konsulteres forud for dispositioner på det udenrigspolitiske område.

2.3. Sammenhæng med en række organisatoriske spørgsmål om udenrigstjenesten

Sideløbende med arbejdet med denne lov har en række spørgsmål af administrativ og personalepolitisk karakter været drøftet mellem de grønlandske myndigheder og Udenrigsministeriet. Det drejer sig bl.a. om referenceforhold for hjemmestyrets udsendte medarbejdere og styrkelse af grønlandskonsulentens

stilling i Udenrigsministeriet samt skiltning og flagning ved repræsentationer. Resultatet af disse drøftelser er udmøntet dels i udkast til aftale, der forventes underskrevet i foråret 2005, mellem Udenrigsministeriet og Grønlands landsstyre, dels i form af visse administrative ændringer i Udenrigsministeriet og på repræsentationerne. Som et centralt nyt led heri indgår etablering af et Nordatlantisk Sekretariat i Udenrigsministeriet, som kan bidrage til styrket grønlandsk interessevaretagelse.

2.4. Lovens anvendelsesområde

2.4.1. Bilaterale aftaler

Loven forventes primært at finde anvendelse for bilaterale aftaler. Som nævnt ovenfor vil fuldmagten omfatte folkeretlige aftaler, der emnemæssigt angår anliggender, der henhører under de grønlandske myndigheder, og som ikke samtidig skal gælde for Danmark. De pågældende aftaler, der indgås med hjemmel i fuldmagten, vil således skulle kunne »spejles« i et eller flere overtagne sagsområder og kan samtidig ikke medføre pligter (eller rettigheder) for de øvrige dele af riget eller i øvrigt gælde for disse.

Med udgangspunkt i den hidtidige praksis i relation til folkeretlige aftaler specifikt relateret til Grønland forekommer det mest sandsynligt, at fuldmagtens hovedanvendelse vil blive folkeretlige aftaler om regulering af fiskeri, handelsforhold, dobbeltbeskatning, kultur, forskning, undervisning, sociale forhold, sundhed, miljø, turisme og lignende emner med nabolande og EU.

2.4.2. Multilaterale aftaler

For så vidt angår multilaterale aftaler af interesse for Grønland vil det typisk forholde sig således, at aftalerne også skal finde anvendelse for Danmark. I sådanne tilfælde vil fuldmagten ikke kunne finde anvendelse. Dette beror på, at Danmark og Grønland ikke kan optræde som særskilte parter i relation til en folkeretlig aftale. Såvel statsretligt som folkeretligt er Kongeriget Danmark ét folkeretssubjekt. Grønlands interesser varetages i disse tilfælde fortsat gennem deltagelse i forhandlingernes forberedelse og i rigets forhandlingsdelegation, hvor der er særlige grønlandske interesser på spil.

Der vil dog kunne tænkes også fremover at opstå tilfælde, hvor Danmarks deltagelse fuldt ud er dækket af EU, og hvor Kongeriget Danmark for så vidt angår Grønland derfor vil kunne optræde som en selvstændig part i medfør af fuldmagten. Da de fleste multilaterale forhandlinger foregår i internationale organisa-